

รู้จริง-รู้จำ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๑๑๗๒. ข้อ ๑๑๗๓. ไม่มี

ถาม : ข้อ ๑๑๗๔. เรื่อง “เจริญ อินป่า” (เขาเรียกกิจการ เขาถามนะ)

หลวงตาครับ ผมขอรบกวนสักเรื่องหนึ่งเป็นปัญหาทางโลกแล้วกันครับ พอที่จะเปิดกิจการร้านเสื้อผ้าอีกไม่กีวันครับ ทำอย่างไรให้ร้านอยู่รอดและไปได้

๑. หลวงตาจะตอบเป็นทางธรรมก็ได้ครับ

๒. ฮวงจุ้ย

๓. สิ่งที่ต้องทำก่อนเปิดร้าน

๔. อื่นๆ ที่หลวงตาจะแนะนำ

ตอบ : เราเห็นนะ เราเห็นในทีวีดาวเทียม เขามีการโฆษณา มีการค้าขายอะไรร้อยแปด เรื่องฮวงจุ้ย เรื่องต่างๆ เห็นแล้วมันเศร้า ฮวงจุ้ยนี้มันเป็นเรื่องศาสตร์ศาสตร์หนึ่ง ถ้าเป็นศาสตร์ศาสตร์หนึ่งมันก็เป็นเรื่องของโลก ถ้าฮวงจุ้ยนี้มันมีคนที่จะเข้าได้ลึก เข้าได้ตื้น เราจะบอกว่าไม่มีอย่างพรหมศาสตร์ พรหมศาสตร์คือตำราที่ทักทายทุกข์ยามมันก็มีของมันอยู่ มีมาก่อนสมัยพุทธกาลด้วย แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าไม่ให้ไปติดวิชาทางโลกไง จะบอกว่าตรัสจลนาวิชาเดี๋ยวก็จะว่าไปว่าอาชีพเขาอีก นี่เขาว่าข้อ ๑ ๒ ๓ ๔ ไง

ฉะนั้น สิ่งนี้ในเมื่อทางโลกเขาเอามาใช้ประโยชน์ เขาใช้ประโยชน์ของเขา แต่ถ้าเราจะทำของเรา เรามั่นคงของเรา เราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน ถ้าลูกศิษย์กรรมฐานนะ ไม่ถือทุกข์ยาม ไม่ถือสิ่งต่างๆ แต่ถ้าไม่ถือ เราว่าถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราทำความดีของเรา เราจะเปิดร้านค้าของ

เราเพราะเราต้องมีอาชีพ เราต้องมีอาชีพ เราต้องมีหน้าที่การงาน เราก็ทำดีที่สุด ทำดีที่สุด แต่อย่าไปเก๊ก อย่าไปคั่นคั่นสิ แล้วอย่าไปฟังเสียงลมเสียงแล้ง

เสียงลมเสียงแล้งเขาจะบอกว่าร้านนี้ดีเพราะอย่างนั้น ดีเพราะอย่างนั้น ดีเพราะอย่างนั้น เพราะอะไร เพราะว่าพวกที่เขาทำฮวงจุ้ย เขาทำต่างๆ เขาก็ต้องพยายามจะบอกว่าเขาทำแล้ว ได้ผลงานอย่างไร ผลงานอย่างไร เขาก็เอาอันนั้นมาเป็นผลงานของเขา เราก็ไปดูอย่างนั้นแหละ แต่พอเราไปทำแล้วมันไม่สมความปรารถนา ก็บอกว่าทำชุดเล็ก ต้องทำชุดใหญ่ ทำชุดเล็ก ๒,๐๐๐ ชุดใหญ่ ๔,๐๐๐ ชุดนั้นต้อง ๖,๐๐๐ อ้าว ก็ทำไป ๒,๐๐๐ ๖,๐๐๐ มันก็ทำไปเรื่อยๆละ

ฉะนั้น เราเชื่อมงคลตื่นข่าว เราไปเชื่อเสียงลือเสียงเล่า แต่ถ้าเราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน คำว่าลูกศิษย์กรรมฐานนะ ชาวพุทธนี่เขาไม่ถือมงคลตื่นข่าว เขาให้ถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์อยู่แล้ว ถ้าถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราทำตามความสามารถของเราเต็มที่เลย ถ้าทำตามความสามารถเต็มที่อันนั้นจะเป็นประโยชน์กับเรา มันอยู่ที่ว่าเราจะมั่นคงแค่ไหน เราจะทำของเราได้แค่ไหน แล้วเราทำของเราไป

อันนี้เป็นข้อ ๑ ๒ ๓ ๔ นี่ยกไว้เลย ทีนี้คำถามต่อมาสิ คำถามนี้

ถาม : สิ่งที่ผมถามหลวงตามันจะเป็นทางโลก แต่ไม่อย่ากรบถวนสิ่งที่เขาอยู่ในนั้นที่เราไม่ได้เห็นด้วยตาเปล่า และเปิดกิจการเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องตามกรรมของมนุษย์ให้อยู่รอดก็พอ ขอลองตาโปรดเมตตาด้วย และเรื่องพระที่จะนำเข้าไปในร้านต้องทำอย่างไร ขอรบถวนด้วย

ตอบ : ก็ที่เราเชื่อใจ เราเชื่อว่ากามภพ รูปภพ อรูปภพ เราเชื่อถึงผลของวิญญูะ เราเชื่อถึงผลของวิญญูะมันก็มีใช้ใหม่ มีเรื่องของนรก สวรรค์ มีเรื่องของนรกนะ สัมภเวสี มีมนุษย์ อบายภูมิ ๔ ก็มีสัตว์เดรัจฉาน อบายภูมิ ๓๒๐ อบายภูมิ ถ้าภูมิของมนุษย์ ภูมิของเทวดา รุกข เทวดา ภูมิของพรหม มันมีในผลของวิญญูะ แต่เขาก็ต้องอยู่ตามภพภูมิของเขา ทีนี้ตามภพภูมิของเขาโดยหลักใช้ใหม่ ถ้าโดยหลัก ทำไมเวลาคนตายไปแล้วญาติโยมนี้ทำไมเขามาหาได้ ใช้อย่างนี้ แอักษิเคนท์มันมี แอักษิเคนท์ แบบว่าเวลาทุกข์เวลายากเขาต้องมีความพยายาม นี่มันมีบ้าง แต่โดยหลัก เราต้องยึดโดยหลักไว้ก่อน

ถ้ายึดโดยหลัก เห็นไหม ในเมื่อเราจะเข้าไปบ้านของเรา แล้วสิ่งที่เรามองไม่เห็นด้วยตาของเรา เรามองไม่เห็นด้วยตาเปล่า แล้วเราเอาพระเข้าไปนี่มันจะไปรบกวนเขา มันจะไปอะไรเขา...สงสัยจะคูหนั่งที่วิบ้อย คูละครหลังข่าวบ่อยมาก ถ้าคูละครหลังข่าวบ่อยเราก็เชื่อตามละครหลังข่าวนะ ละครหลังข่าวมันเขียน สิ่งนั้นมันก็มี นี่ประสบการณ์ของคนมันมีใช้ใหม่ แล้วละครหลังข่าวเขาก็เอามาทำละคร แล้วเราก็ดูละครกันมาก

ถ้าเราไม่ลบล้าง เราทำของเราด้วยความมั่นคงของเรา เขาก็อยู่ของเขา เราก็คู่ของเรา ในโลกนี้มันไม่มีที่ใดเลยที่ไม่เคยมีสัตว์เคยเกิดและเคยตาย ถ้าพูดถึงจิตวิญญาณมันมีของมันไปหมดทุกที่ ทุกที่มีจิตมีวิญญาณของมันทั้งนั้นแหละ แล้วถ้ามีจิตวิญญาณของเราแล้วนี่ แล้วเราจะอยู่กันอย่างไรละ

คูตีกองทัพนคร กองทัพนครของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เห็นไหม แต่เดิมภาคอีสาน เขาถือผีกัน ถือผีกันน่าสงสารมากนะ เราได้เปิดได้ไถ่มาหนึ่งตัว เราก็ต้องแบ่งครึ่งหนึ่งไปเช่นผีเรากินได้ครึ่งหนึ่งนะ เราจะทำอะไรเราก็ต้องแบ่งให้ผีก่อน จะกินข้าวก็ต้องตัดไปให้ผีก่อน เราทำมา เราคนคนเดียวเลี้ยงชีพ เราต้องเลี้ยงชีพจิตวิญญาณที่เรามองไม่เห็นอีก เราต้องไปตั้งให้อีก แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นมานะ บอกว่าให้ถือพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ถือรัตนตรัย เราทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ แล้วสิ่งที่อุทิศส่วนกุศลไปให้ เพราะเรามีปู่ย่าตายาย เรามีเจ้ากรรมนายเวร เราก็มีของเราเหมือนกันใช้ใหม่ เราก็ทำของเราไป ทำของเราไปมันก็จะปลี่ยนกันใช้ใหม่

แล้วถ้ามันมีเวรมีกรรม นี่เราไปห้วงวิตกกังวลไปหมดเลย มันก็ไปยอมรับเขา เขาเรียกว่าถือเครื่อง ถือเครื่องเรื่องภูติผีปีศาจมันก็มีของมันเหมือนกัน เพราะเขามีจิตวิญญาณของเขา แล้วมีมนุษย์โง่ๆ ไปเชื่อเขา เขาก็เลยเอาสิ่งนี้มาเป็นเบียด่างเขา แต่มนุษย์มันฉลาด มนุษย์มีที่ฟัง มนุษย์มีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่ฟัง มนุษย์มีองค์ศาสดาเป็นที่ฟัง เขาเองเขาก็กลัวบาปกลัวกรรม เขาจะมาทำเราไหม? เขาไม่ทำเราหรอก นี่พูดถึงเวลาองทัพนคร เห็นไหม นี่ภาคอีสานทั้งหมดนะ แต่ตอนนี้พระเล่าให้ฟังนะ บอกว่าในปัจจุบันนี้ก็ยังมีอยู่ ในปัจจุบันนี้เขายังถือกันเยอะนะ เพราะอะไรละ เพราะว่ามันเป็นสัญชาตญาณใจ ความถือของเขา

ทีนี้เราบอกว่าในที่นั้นเราเข้าไปมันจะมีสิ่งที่เรามองไม่เห็น นี่เราไม่เห็นด้วยตาเปล่า แล้วเราเอาพระ ก็เอามาเอาพระเข้าไปในร้าน จะเปิดร้านใหม่จะเอาพระเข้าไปด้วย ควรเอาเข้าไปทางไหน

ก็เอาเข้าไปทางประตูไง เปิดประตูแล้วก็เอาเข้าไป แล้วจะเข้าไปทางไหนล่ะ

คือเราทำเป็นปกติเรานี้แหละ แล้วเรามีจุดยืนของเรานะ ถ้าเราไม่มีจุดยืน ถ้าคนอ่อนแอ คนจิตใจอ่อนแอ เวลาจะเอาพระเข้าประตูบ้าน เกิดลมกรรโชกมานะ เอาแล้วผิคนุ่นผิคนี่ คิดไปเลยนะ ถ้าลมจะกรรโชกมาก็เรื่องของลม ลมก็พัดของเขาอยู่แล้ว ถ้าลมพัดของเขามา เรามั่นคงของเรา ไม่มีปัญหาหอรอก เพราะอะไร เพราะเราทำสัมมาอาชีพะ เราทำอาชีพสุจริต แล้วเราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน เรามีที่พึ่งของเรา จะมีสิ่งใดนะ เห็นไหม เวลาคนมีความตกใจเขาให้นึกพุทโธๆ ระลึกถึงพระพุทธเจ้า

เวลาเมื่อสิ่งใด เราระลึกถึงพระพุทธเจ้า เราไม่ต้องไปตกใจสิ่งใดเลย ถ้ามีสิ่งใดเราระลึกถึงพระพุทธเจ้าไว้ก่อน ระลึกถึงพระพุทธเจ้าไว้ก่อน พุทโธ พุทโธ พุทโธ เรียกพุทธะนะฝึกถ้วนคนนะ

หลวงปู่เจี๊ยะท่านอยู่ที่วัดเขาแก้ว ราชภัฏจันทรบุรีเขาจะขยายเขตของเขา แล้วมันเป็น ม. เล็กๆ เสร็จแล้วเขาจะเอารถแทรกเตอร์เข้าไปไถ พอรถแทรกเตอร์เข้าไปจะดับหมด จะเอาอะไรเข้าไปนี่ทำสิ่งนั้นไม่ได้เลย หลวงปู่เจี๊ยะท่านก็เมตตา หลวงปู่เจี๊ยะท่านก็เอาค้อนเอาสิ่วของท่านไปเลย เอาค้อนเอาสิ่วไปเลยนะ ไปที่ ม. นั้นนะ ไปถึงนะ

นี่หลวงปู่เจี๊ยะพูดให้เราฟังเอง เพราะเราคุยกับหลวงปู่เจี๊ยะมาเยอะมาก หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟังว่า พอไปถึงก็เอาค้อนนี้ทุบ ทุบเสร็จพอเป็นพิธี แล้วท่านก็พูดของท่านนะ “ไป เราไปอยู่วัดกัน เราไปอยู่วัดกันนะ ที่นี่เราจะทำความเจริญ เขาทำความเจริญของเขา เราไปอยู่วัดกัน” นี่เชิญมาอยู่วัดเลย พอเชิญมาอยู่วัดปั๊บนะ พอกลับมาท่านบอกท่านพักอยู่ในโบสถ์วัดเขาแก้ว วัดเขาแก้วอยู่ติดกับราชภัฏรำไพพรรณีนั่นนะ

หลวงปู่เจี๊ยะท่านอยู่ในโบสถ์ ท่านพักอยู่ในโบสถ์ท่านก็เอนลง ท่านนั่งภาวนาพักหนึ่ง แล้วท่านก็เอนลง พอเอนลงท่านบอกเลยนะ เทวดามันมา แต่งเป็นชุดพระอินทร์เลยล่ะ ชุดเทวดาลงมากลอบอย่างนี้เลย หลวงปู่เจี๊ยะ “พุทโธ!” กระเด็นออกไปเลย เสร็จแล้วเขาก็เอารถเข้าไถนะ จนเดี๋ยวนี้เป็นราชภัฏขึ้นมา

พุทโธ! นี่หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟังเองเลยนะ เวลาท่านนอนอยู่นี้ห่มเข้ามาอย่างนี้เลยนะ ก็ไปอยู่ด้วยกัน ก็อยู่บนนี้เลย อ้าว! เขาให้อยู่ในวัด เขาไม่ได้ให้มาอยู่บนตัวนี้ เขาเชิญมาอยู่ในวัด ก็

มาพัก มาอยู่ด้วยกัน ที่อยู่ใง ย้ายเข้าไปอยู่ที่นี้ซะ ที่นั่นเขาจะได้ทำประโยชน์ แต่เดิมก่อนหน้านั้น นีรถแทรกเตอร์จะเข้าไปอย่างไร เขาพยายามจะทำ ทำอย่างไรก็ทำไม่ได้ เข้าไปเครื่องดับหมด เขาบอกเข้าไปแล้วดับหมด เข้าไปถึงนั่นไม่ได้เลย

นี่พุทโธ ที่นี้คำว่า “พุทโธ” มันก็พุทโธจากครูบาอาจารย์ของเรา พุทโธจากหัวใจ พุทโธ จากความจริงจัง ใ้อีเราที่หัวใจมันหวั่นไหว หัวใจเราไม่มีที่พึ่ง ทำสิ่งใดเราก็คลอนแคลน เขาว่า พุทโธก็พุทโธด้วย แล้วพุทโธทำไมไม่ได้ผลล่ะ ไม่ได้ผลเพราะเราไม่จริงจัง ถ้าเราจริงจังของเรา เรามั่นคงของเรา เราจะทำของเราได้

ฉะนั้น สิ่งที่ยังไม่เห็นนะ มันมีอยู่โดยทั่วไป บนถนนหนทาง ในอากาศ นี่มีหมด ฉะนั้น เวลาเขาบอกว่าสวรรค์อยู่ชั้นบนไซ้ใหม่ เขาก็ไปดาวอังคารกันตอนนี้ ดาวอังคารเขาไปสำรวจกัน มันไป ๕ เดือนกว่านะ แล้วไปเจอสวรรค์ตรงไหนล่ะ มันไม่เห็นสวรรค์สักทีหนึ่ง อ้าว! สวรรค์ อยู่ตรงไหนล่ะ

แต่ถ้าบนสวรรค์ มิติของเรา นี่สวรรค์ก็อยู่ที่นี้แหละ วัฏฏะมันอยู่ที่นี้แหละ ถ้าอยู่ที่นี้มันก็เป็นที่อยู่อาศัย แต่มันอยู่คนละภพ อยู่คนละมิติกันเราก็มองไม่เห็นกัน แล้วพอไม่เห็นกัน แล้วเรา ไปวิตกกังวลว่าสิ่งที่ตาเปล่ามองไม่เห็นจะทำอย่างไร

มองไม่เห็นก็สาธุ ก็ภพชาติของเขา นี่ก็ภพชาติของเรา เห็นไหม เราก็แค่เลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เราก็เพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ เราก็ทำมาหากินของเรา ถ้าทำมาหากินของเรานะ ด้วยความมงคลของร้านของเรา เราจะเอาพระเข้าเราก็เอาพระเข้าไปตั้ง ตั้งเสร็จแล้วก็บูชาของเรา แล้วเราก็ทำสมาธิของเราเท่านั้นเอง เท่านั้นเองนะ ไม่ไปตื่นเต้น ไม่ไหลไปกับโลกมันก็ไม่เป็นโลก ถ้าเราไหลไปกับโลก เห็นไหม นี่พุทธศาสน์กับไสยศาสตร์ แล้วสิ่งที่บอกว่าทางหลักวิชาการของเขามีอยู่ เขาก็มีอยู่ เพียงแต่ว่าของเราพ้นจากทุกข์ เราต้องการพ้นจากทุกข์ เราไม่ต้องการอยู่สภาวะแบบนั้น ถ้าเราไม่ต้องการอยู่สภาวะแบบนั้น อันนั้นเป็นเรื่องของเขา จบ

อันนี้นะ

ถาม : ข้อ ๑๑๗๕. เรื่อง “การฝึกใช้ปัญญา”

กราบนมัสการหลวงพ่อกับ กระผมขอโอกาสเรียนถามหลวงพ่อดังถึงสิ่งที่คาใจเมื่อ ๓ ปีที่แล้วครับ คือผมปฏิบัติโดยใช้การบริการพุทโธ มีอยู่ครั้งหนึ่งผมนั่งบริการไปช่วงระยะเวลา

หนึ่ง แต่ไม่แน่ใจว่าจิตสงบหรือไม่ รู้แต่ว่าขณะนั้นผมกำลังจะลุกเพื่อจะทำกิจกรรมอย่างอื่น อยู่ๆ ก็มีคำถามเกิดขึ้นในใจว่า “ทำไมเราชอบผู้หญิงผิวขาว ทำไมเราไม่ชอบผู้หญิงผิวดำ”

ทันทีที่คำถามนี้จบก็มีคำตอบออกมาว่า “แล้วกระต่ายสีขาวล่ะ ขาวกว่าคนผิวขาวอีก ทำไมเอ็งไม่ชอบกระต่ายล่ะ”

พอคำตอบเหล่านี้เกิดขึ้น รู้สึกว่าตอนนั้นเหมือนโล่ง โปร่ง ไม่ได้มีความรู้สึกชอบผู้หญิงผิวขาวแล้ว แต่ตอนนั้นผมก็กลับไปชอบอีก ผมเลยอยากเอาคำตอบนั้นมาถามตัวเองอีกครั้ง แต่มันก็ไม่ได้ผลเหมือนตอนนั้น มันมีความรู้สึกว่ายังชอบอยู่ กระผมขอเรียนถามปัญหาหลวงพ่อดังนี้ครับ

๑. คำถามที่เกิดขึ้น แล้วตามมาด้วยคำตอบแบบนี้ เป็นการฝึกใช้ปัญญาใช่หรือไม่ครับ

๒. ถ้าไม่ใช่ สิ่งที่เกิดขึ้นคืออะไรครับ แล้วการฝึกใช้ปัญญาเป็นอย่างไรครับ ขอความกรุณาบอกตัวอย่างได้ไหมครับ

ตอบ : นี้พูดถึงการยกตัวอย่างนะ เราจะตอบ

สิ่งที่เกิดขึ้นมา ๓ ปีที่แล้ว ๓ ปีที่แล้วกำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธ กำหนดพุทโธของเรา มาเรื่อย ถ้ากำหนดพุทโธ พอจิตมันมีหลักมีเกณฑ์ จิตมันสงบ นี่ธรรมมันเกิด เวลาธรรมมันเกิดขึ้นมา เห็นใหม่ เพราะอะไร เพราะคำว่าธรรมมันเกิด มันเกิดที่ใจ เวลาเราศึกษา เราปฏิบัติมา ปริยัตินี้เรียนมา รู้ทั้งนั้นแหละ เรียนมาอย่างไรมันก็เศร้าใจ เรียนมาอย่างไรมันก็กระเทือนใจ เพราะมันสังเวช

มันสังเวชก็คือสังเวช สังเวชคือความรู้สึก คือสัญญาอารมณ์ แต่เวลาพุทโธ พุทโธ พุทโธ จิตมันก็สงบบ้างไม่สงบบ้าง จิตมันมีหลักมีเกณฑ์ของมัน โดยที่เรายังไม่มีความเข้าใจ มันเกิดขึ้น โดยข้อเท็จจริงใจ พอมันเกิดขึ้นโดยข้อเท็จจริง จิตมันสงบ คือว่ามันไม่มีใครไปปรุงแต่ง เวลาไม่มีใครปรุงแต่งขึ้นมา เห็นใหม่

ถาม : อยู่ๆ ก็มีคำถามเกิดขึ้นมาว่า “ทำไมเราถึงชอบผู้หญิงผิวขาว ทำไมเราไม่ชอบผู้หญิงผิวดำ” ทันทีที่คำถามนี้จบลงก็มีคำตอบว่า “แล้วกระต่ายสีขาวล่ะ ขาวกว่าผิวขาวอีก ทำไมเอ็งไม่ชอบ” เท่านั้นแหละมันก็โปร่ง ก็โล่งหมดเลย

ตอบ : มันเป็นข้อเท็จจริงกับข้อเท็จจริง เหมือนกับเวลาเอาน้ำตั้ง เราจะต้มน้ำ ถ้าเราลืมกดแก๊สหรือเราลืมตีไฟ น้ำตั้งอยู่อีกปีหนึ่งมันก็ไม่เดือดหรอก แต่ถ้าความร้อน เราเปิดแก๊ส พอถึงเวลาแล้วน้ำจะเดือด นี้จุดของน้ำเดือดใจ

นี่ก็เหมือนกัน ทำไมเอ็งชอบผู้หญิงผิวขาวล่ะ ทำไมเอ็งไม่ชอบผิวดำล่ะ แล้วทำไมเอ็งไม่ชอบกระดาศสีขาว...กระดาศมันไม่มีชีวิต เห็นไหม เวลาพระอานนท์ตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะว่าต่อไปเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว มันจะต้องมีผู้หญิงเข้ามาอุปัฏฐาก เข้ามาในพุทธศาสนา เราจะทำอย่างไร

“ถ้าเธอไม่ได้ยินไม่ได้ฟัง นั่นแหละดี”

“อ้าว! แล้วถ้าจำเป็นล่ะ เพราะต้องคุยกับเขา”

“เธอก็ต้องตั้งสติไว้ ตั้งสติแล้วคุยกับเขา ต้องมีสติ”

นี่พระพุทธเจ้าบอกไว้เลย เพราะอะไร เพราะผู้หญิงกับผู้ชายคือสิ่งมีชีวิตใจ มีความรู้สึก มันก็สปาร์กกันใจ แล้วกระดาศทำไมเราไม่ชอบมันล่ะ กระดาศใครจะไปชอบมัน กระดาศมันไม่มีชีวิต เออ! ให้กระดาศสวยขนาดไหนก็ไม่ชอบ อ้าว! กระดาศนี่นะ หุ่นนะ มันจะปั้นให้สวยตามสเปคเลย สวยยอดเลย แล้วชอบมันไหม? ก็ไม่ชอบ เพราะมันไม่มีชีวิตใจ อันนั้นมีชีวิต เห็นไหม เพราะมันตอบขึ้นมา พอมันตอบขึ้นมา มันก็ปล่อยมันก็โล่ง นี่คือหนามยอกเอาหนามบ่ง ในเมื่อจิตใจของเรามันมีสเปคของมันนะ ชอบผิวขาว แล้วทำไมไม่ชอบผิวดำล่ะ ทำไมไม่ชอบกระดาศสีขาวล่ะ

เราจะบอกว่ารู้จริงมันเป็นแบบนี้ รู้จริงแล้วจิตพุทโธ ตัวจิต ตัวมีความรู้สึก กระดาศไม่มีชีวิต คูติเวลาเขาเทศน์ธรรมะกัน เอาซากศพกับซากศพ ซากศพผู้หญิงกับซากศพผู้ชายไปนอนก่ายกันมันก็ไม่มีความรู้สึกหรอก ไม่มีหรอก อ้าว! ศพผู้ชายที่ตายแล้ว ศพผู้หญิงที่ตายแล้ว เอาไปให้มันนอนคู่กันมันมีความรู้สึกไหม? ไม่มีหรอก เพราะจิตมันออกจากร่างนั้นไปแล้ว มันมีที่จิตใจ นี่พอมีที่จิต ทีนี้เราพุทโธ พุทโธเข้าไปสู่จิต พอเข้าไปสู่จิต เวลาจิตมันยกโงทย์ขึ้นมา เห็นไหม ทำไมเอ็งชอบผู้หญิงผิวขาว ทำไมเอ็งไม่ชอบผู้หญิงผิวดำ ทำไมเอ็งไม่ชอบ ถ้ากระดาศมันผิวขาวกว่าทำไมเอ็งถึงไม่ชอบ

เวลา รู้จริงมันเป็นแบบนี้ เวลา รู้จริง เห็นใหม่ เวลา รู้จริง พุทโธ พุทโธไป เวลา ปัญญา มันเกิด ปัญญาเกิดจากสัมมาสมาธิ ถ้าเกิดจากสัมมาสมาธิ มันปล่อยโล่งหมดเลย นี่ใจรสของธรรมรสของสมาธิก็เป็นอย่างหนึ่ง รสของปัญญาก็เป็นอย่างหนึ่งนะ ที่นี่รสของปัญญามันเป็นปัญญามันเป็นรสของปัญญา มันก็ให้ผลของมันเป็นตามความเป็นจริง นี่คือรู้จริง รู้จริงเป็นแบบนี้

ถ้ารู้จริงเป็นแบบนี้แล้ว ทำอย่างไรต่อไป นี่คนรู้จริงเยอะเยอะ ทุกคนภาวนาไปแล้วเกิดความกระทบ เกิดความเห็นของจิต จิตรับรู้ ว่างหมดเลย ตีมากเลย แล้วหลวงพ่อก็ทำอย่างไรต่อไปล่ะ แล้วจะทำอย่างไรต่อไป? ก็ซ้ำไป ซ้ำคือทำอีก แต่ทำอีกนะ นี่พอปัญญามันเกิดอย่างนี้แล้ว นี่ผู้หญิงผิวขาว ผู้หญิงผิวดำแล้ว แล้วข้างหน้านั้นคืออะไรล่ะ ข้างหน้านั้นคืออะไร

มนุษย์เกิดมามีอะไรบ้างที่ฝังใจมัน มันก็มีระหว่างเพศตรงข้ามนี้แหละ แล้วถ้าเพศตรงข้าม พอมันรู้แล้วต่อไปมันจะรู้อะไรล่ะ มันจะรู้อะไร ถ้ารู้อะไรนะ เพราะกำลังมันดี ปัญญามันดีมันก็เป็นผู้ดี มีมารยาทตีมากเลย แต่พอมันเสื่อมล่ะ เพราะเราไม่ดูแลรักษา เราไม่ซำนะมันก็เสื่อมออกมา พอเสื่อมออกมามันก็ไปชอบอย่างเดิม เห็นใหม่ พอมันชอบอย่างเดิม ฉะนั้น เวลาเราจะแก้ไข แก้ไขเราก็ต้องมีสติมีปัญญาซำมากเข้าๆ มันก็จะละเอียดเข้าไปๆ

เวลาหลวงตาท่านพิจารณาสุภะนะ ท่านบอก พิจารณาสุภะ พิจารณาไปๆ พิจารณาจนมันไม่มีอะไรเลย ปล่อยวางหมดเลย อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ ไม่ใช่พระอรหันต์น้อยๆ หรือ ท่านบอก อย่างนี้ไม่เอา เพราะมันไม่มีขณะจิต คือมันไม่บอกว่ามีอย่างไร จบอย่างไร ลึ้นอย่างไร สำเร็จอย่างไรมันไม่บอก เห็นใหม่ นี่มันไม่มีเหตุมีผล มันไม่ตอบใจ มันไม่ตอบเหตุตอบผล

พอมันไม่ตอบขึ้นมา เอ๊ะ ทำอย่างไรดี มันก็ว่างอยู่ แต่ท่านไม่ปล่อย ท่านซำแล้วมันไปไม่ได้ มันไปไม่ได้เพราะมันติดของมันอยู่ ท่านเลยเอาสุภะ เอาความสวย เอาที่ชอบผิวขาวๆ มาแนบไว้ที่จิต มันแสดงออกมา พอแสดงออกมา นี่ใจยังมี นี่มีก็พิจารณาทั้งสวยและไม่สวยไปเรื่อยๆ มันละเอียดไปเรื่อยๆ ละเอียดเข้าไปจนถึงเข้ามาเว็บหายเลย พอตั้งสุภะขึ้นมาหรือสุภะขึ้นมา มันเร็วมากเพราะจิตมีกำลัง เว็บ เว็บ แล้วทำอย่างไรต่อไป

พอมันชำนาญขึ้นไป คนชำนาญ คนทำมันจะรู้ นี่ใจถ้ารู้จริง รู้จริงมันจะเริ่มตั้งเป็นอย่างนั้น นี่เวลามันเป็นจริงมันเป็นแบบนี้ พอเป็นจริงเป็นแบบนี้ปั๊บ เพราะคนรู้จริงนะ เหมือนเรานี้ นะ เราได้เงินมา ๑๐๐ บาท เป็นแบงก์ถูกต้องตามกฎหมาย เราใช้หมดไปแล้ว พอใช้หมดไปแล้วเราอยากได้เราก็ไปเอาแบงก์ปลอมมา แล้วแบงก์ปลอมใช้ไม่ได้ไหม แบงก์ปลอมมันจะใช้ตอน

กลางคืนนะ ตอนคนมั่วๆ คนเยอะๆ นั้นแหละใช้ไปไม่มีใครดู เพราะมันเป็นของไม่จริง พอมันผ่านไปแล้ว เบงก์ ๑๐๐ บาทนี้เราได้ใช้หมดไปแล้ว เราก็ไม่มีเงินจะใช้ เห็นไหม เขาบอกว่า

ถาม : พอต่อไปข้างหน้าพอผมเอาความรู้สึกตอนนั้น สุดท้ายแล้วผมก็เอาคำตอบนั้น มาถามตัวเองอีก แต่มันไม่ได้ผล มันไม่ได้ผลเหมือนตอนที่มันรู้สึกตอนนั้นเลย

ตอบ : รู้จำ การปฏิบัติของเราที่พวกรู้จำมันเยอะ ถ้ารู้จำมันเยอะ มันไม่มีรสชาติ รู้จำนี้ นะ คนรู้จำมันพูดคิดว่าคนรู้จริงอีก เพราะคนรู้จริง เห็นไหม นี่มันเกิดขึ้นมา มันรู้จริง พอรู้จริง ขึ้นมา ทำไม่เอ็งชอบผู้หญิงผิวขาว ทำไม่ไม่ชอบผู้หญิงผิวดำ ถ้าคำถามจบมันก็ตอบว่า แล้วทำไม่ เอ็งไม่ชอบกระดาศสีขาว ทำไม่เอ็งไม่ชอบละ นี่คำถามอย่างนี้เราจะเป็นคนตั้งโจทย์ขึ้นมาใหม่? เราไม่ได้ตั้ง มันเกิดขึ้นมาบนหัวใจ เราไม่ได้รู้จำ รู้จำมันเขียนเอาไว้แล้ว มันบอกเอาไว้แล้ว ถ้า บอกเอาไว้แล้วเรารู้แล้ว

หลวงพ่อท่านบอกเลยนะ “ไอ้ใจในหัวใจนี้สำคัญที่สุด” หาเงินมาได้มากเลย จะออกมาไว้ ใจ ไปฝากไว้ในธนาคาร ฝากไว้ในธนาคารก็ไอ้ตัวนี้แหละไปเบิก ไอ้คนไปฝากมันไปเบิกมา หมดนะ เงินจะไปซ่อนไว้ที่ไหนมันรู้หมด เพราะมันเป็นคนไปฝากไว้เอง นี่มันรู้จำ เพราะมัน รู้อยู่แล้วว่ายอดเงินมีเท่าไร ไปฝากไว้ที่ไหน แล้วมันก็จะไปถอนมาใช้ มันก็จะไปเอาเงินมัน ออกมาใช้ แล้วบอกว่ามันจะเก็บนะ มันจะเก็บ เห็นไหม นี่รู้จำ รู้จำมันรู้อยู่แล้ว แล้วมันเอามาใช้ หมดเลย

ฉะนั้น เวลาเขาถามว่า

ถาม : แล้วทำไมเวลาเอาคำถามนั้นมาถามตัวเองอีก ทำไมมันไม่ได้ผลละ

ตอบ : มันไม่ได้ผลเพราะมันเป็นรู้จำ เห็นไหม ที่นี้การรู้จำ ในกรรมฐานเราท่านถึง บอกว่าสัญญาที่สำคัญ สัญญาที่ ถ้าสัญญานะ พอมันมีสัญญาขึ้นมา มันสร้างภาพ พอมันสร้าง ภาพ การภาวนามันจะสั่นคลุกคลุกคลานมาก ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ที่ท่านฉลาดมากนี่นะ เวลาท่าน เทศน์ท่านจะเทศน์เป็นพื้นฐานให้เรา ชักนำให้เราเข้ามา พอชักนำเราเข้ามาเรื่อยๆ พอถึงที่สุด ตอนที่มันจะขมวดเป็นถึงที่สุดท่านจะเว้นไว้ละไว้ไม่ให้เรารู้ ไม่ให้เรา

หลวงปู่มั่น หลวงตาท่านบอกว่าอยู่กับหลวงปู่มั่นมา ๘ ปี หลวงปู่มั่นไม่เคยบอกเลยว่า ท่านได้ขึ้นไหน ท่านมีคุณธรรมอย่างไร หลวงปู่มั่นเวลาอยู่กับลูกศิษย์ไม่เคยบอกว่าท่านดีอย่างไรเลยนะ แต่เวลาท่านเทศน์ขึ้นมา อู้ฮู! คนฟังหูตั้ง

นี่ท่านบอกเราถึงพื้นฐาน แต่ท่านจะไม่บอกเราถึงบทสรุป ถ้าบทสรุป ถ้ามันไปรู้จำ มาแล้วนะมันสรุปให้ว่าเป็นอย่างนั้นๆ พอมันสรุปแล้วนี่ พุทธคิดว่าความเป็นจริงอีก แต่ความเป็นจริงนะ ถ้าใครไม่มีเหตุมีผลมันจะพูดอย่างนั้นไม่ได้ ถ้าพูดอย่างนั้นไม่ได้ เพราะพูดจำมันรู้ได้ มันรู้ได้นะ

คูลี เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอดใหม่? สุดยอด นี่เราศึกษามา เราเอาบาลีมาขยายความ มาแต่งต่างๆ ได้อีกมหาศาลเลย แต่ความจริงล่ะ เราก็สงสัย ถ้าเราสงสัย สิ่งที่เราสงสัย สิ่งต่างๆ ก็เลศมันอยู่เบื้องหลัง มันอ้างอิงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่นี่เป็นของเราเองนะ เวลามันเกิดขึ้นมา เพราะเขาถามว่า

ถาม : คำถามที่เกิดขึ้นตามมาด้วยคำตอบนี้เป็นการใช้ปัญญาใช่หรือไม่

ตอบ : มันเป็นธรรมเกิด ถ้ามันเป็นอริยสังขะ มันเป็นอริยสังขะ มันเป็นความจริงนะ จิตเราสงบ พอจิตเราสงบ เราเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ฉะนั้น กรณีที่มันรู้ขึ้นมา มันเห็นธรรม ผู้หญิงผิวขาวและผู้หญิงผิวดำมันเป็นอารมณ์ความรู้สึก อารมณ์นี้เป็นธรรม เป็นธรรมเพราะมีสมาธิ พอมีสมาธิขึ้นมา เพราะมีสมาธิ ถ้ามีสมาธิ นี่ศีล สมาธิ ปัญญา เพราะมีสมาธิ มันเกิดกาย เกิดเวทนา เกิดจิต เกิดธรรม

เกิดกายก็เห็นกาย เกิดเวทนา นี่เกิดเวทนา ความสุข ความทุกข์ที่จิตจับเวทนา เกิดจิตเศร้าหมอง จิตปล่อยใส เกิดธรรม อารมณ์ ธรรมารมณ์ อารมณ์ความรู้สึกที่มีสัมมาสมาธิมันจะเป็นธรรม ทีนี้ธรรมเกิด พอธรรมเกิด เห็นไหม พอมันเกิดขึ้นมานี้โล่งหมดเลย เพราะคำถามคำตอบ มันสรุปแล้วปล่อยวางหมด โล่งหมดเลย นี่ธรรมเกิด ธรรมเกิดเพราะอะไร ธรรมเกิด

เพราะว่าถ้าเป็นอริยสังขะ เป็นโสดาปัตติมรรคนะ จิตสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เหมือนเราเป็นเจ้าของ เราเป็นเจ้าของ เราบริหารจัดการ แต่นี่เราไม่ได้บริหารจัดการ มันเกิดเอง อย่างนี้มันเกิดเองใช่ไหม เพราะมันเกิดขึ้นมาโดยที่เราไม่รู้ตัว มันเกิดเอง พอมันเกิดเองนี่เกิดจากอำนาจวาสนา เกิดว่าทำไมเอ็งชอบผู้หญิงผิวขาว ทำไมเอ็งไม่ชอบผู้หญิงผิวดำ มัน

เกิดขึ้นมาเอง เห็นไหม เกิดขึ้นมาเองๆ ถ้าเกิดขึ้นมาเอง แล้วคำตอบมันก็เกิด นี่เวลาคำตอบมันตอบ ตอบก็จบ นี่เราไม่มีโอกาสบริหารใจ

ฉะนั้น เวลาโศดาปัตติมรรค โศดาปัตติผล ถ้าโศดาปัตติมรรคนะ นี่มรรค จิตมันเป็นผู้บริหารจัดการ มันจับ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม นี่เป็นอริยสัจ ถ้าเป็นอริยสัจคือว่า จับแล้วพิจารณาได้ ถ้ามันหลุดไม่หลุดมือไปก็ต้องกลับมาทำสมาธิ สมาธิเข้มแข็งขึ้นมันก็เห็นของมัน นี่คือโศดาปัตติมรรค แล้วคำถามที่ว่า

ถาม : แล้วสิ่งที่เกิดขึ้น ตอบแบบนี้คือการใช้ปัญญาใช่หรือไม่

ตอบ : มันใช่แน่นอนอยู่แล้ว แต่ปัญญาชั้นไหนล่ะ มันใช่แน่นอนอยู่แล้ว มันเป็นปัญญาแล้วมันเป็นปัญญาความจริงด้วย ปัญญาความจริงเพื่อมาเป็นเครื่องยืนยันกับเราใจ ว่านี่ถ้างานภายในมันเป็นแบบนี้ คนที่ภาวนาเป็น คนที่ได้ประสบการณ์อย่างนี้มันจะเป็นการยืนยันว่าเรามีความจริง ความจริงนะ เวลาพูดถึงข้างนอก ข้างใน มันจะได้ไม่บอกว่ากรรมฐานเล่นโวหาร ภายนอก ภายใน ภายในกาย พูดเพื่อเจ้อ กายมันมีภายนอก ภายใน กายก็คือกาย จะมีภายนอก ภายในอย่างไร...นี่เวลาเขาพูดของเขาณะ

เหมือนกับปัญญานอก ปัญญาใน ปัญญานอกก็สัญญานี่ไง ปัญญานอกคือปัญญารู้จำนี่ไง ปัญญาจำมา นี่มันจำมา จำมาคือกัณฐิมมา มันมีดอกเบี้ยว เดี่ยวเจ้าของก็เอาคืน แต่ถ้าเป็นของเราล่ะ ของเรา เราหาของเรามาเอง ปัญญาที่เกิดขึ้นจากการภาวนา ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจิตมันเป็นปัญญาของเรา มันไม่ใช่ปัญญาที่เราจำมา มันเป็นการฝึกฝนขึ้นมา มันเป็นขึ้นมา

ฉะนั้น สิ่งที่เขาถามว่า

ถาม : การฝึกหัดแบบนี้ฝึกใช้ปัญญาใช่หรือไม่

ตอบ : ใช่ ถ้าใช่แล้วปัญญานี้เกิดอย่างไรล่ะ ปัญญานี้เกิดจากสมาธินะ ปัญญาเกิดจากพุทโธ ถ้าไม่มีพุทโธ คุณิตอนที่บอกว่าเราก็เอาอารมณ์อย่างนี้มาใช้อีก เอาความคิดอย่างนั้นมาใช้อีก แล้วมันก็ทำอะไรไม่ได้เลย มันทำไม่จืดๆ ชืดๆ นั่นอะไร เห็นไหม ปัญญาจำ รู้จำกับรู้จริง รู้จริงต้องเกิดจากสัมมาสมาธิ รู้จริงต้องเกิดจากจิตสงบ เพราะจิตสงบมันลงลึก ลงลึกมันเกิดรสชาติ แต่ถ้ามันเป็นรู้จำ มันไม่ต้องสงบเราก็จำได้ เพราะความจำมันเกิดจากจิตอยู่แล้ว ชันช้เกิดจากจิต ชันช้อยู่กับจิต นี่เกิดจากภาวสะ

ฉะนั้น สิ่งที่อยู่จำมันจำได้ทั้งนั้นแหละ จำแล้วก็ลืม ลืมแล้วก็ฝึกฝน ลืมแล้วก็ไปเปิดตำรา ก็จำได้อีก จำแล้วมันไม่ถอดถอนกิเลสไป นี่เราจะบอกว่าไม่ให้ทิ้งพุทธโฆ ถ้าพุทธโฆ พุทธโฆ จิตมันสงบแล้วมันถึงเกิดอย่างนี้ แล้วเกิดอย่างนี้แล้วมันจะเกิดอีกเมื่อไหร่ล่ะ นี่ถ้าเกิดอย่างนี้จะเกิดอีกเมื่อไหร่ เกิดอีกเมื่อไหร่ก็ต้องทำความสงบของใจ ถ้าใจสงบแล้วก็ฝึกหัดใช้มัน ถ้าใช้มัน มันก็เกิดได้ ถ้าใช้มันไม่เป็น ใช้ไม่เป็นเราก็พยายามหาทางออก

หลวงตาบอกว่า การประพฤติปฏิบัติยากอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งคือคราวเริ่มต้นนี่ไง นี่คราวเริ่มต้นจับพลัดจับผลู คนฝึกงาน คนทำงาน เริ่มต้นนี่มันยากหน่อย แต่ถ้ามันเป็นไปแล้วนะ คนทำงานชำนาญแล้วมันไปได้ นี่คราวหนึ่งคือคราวเริ่มต้น มันจะทุกข์ มันจะยาก มันจะลำบาก หน่อยเราก็พยายามของเรา เพราะมันเป็นผลประโยชน์ของเรา มันไม่เป็นผลประโยชน์ของใคร หรือมันเป็นประโยชน์ของเรา เราต้องขยันของเรา นี่ข้อที่ ๑

ถาม : ๒. ถ้าไม่ใช่ สิ่งนี้คืออะไรครับ แล้วการฝึกใช้ปัญญาเป็นอย่างไรครับ ขอความกรุณาบอกตัวอย่างได้ไหมครับ

ตอบ : มันใช่ แต่มันใช่ ปัญญามันมี เห็นใหม่ สติ มหาสติ ปัญญา มหาปัญญา ปัญญามันมีหลาย มีละเอียด มีลึกซึ่งมากกว่านี้อีกเยอะเลย แต่นี่เพียงแต่เป็นปัญญาโลกกับปัญญาธรรม ปัญญาโลกคือโลกียะ คือสัญญา คือความจำ ปัญญาโลกุตตระ ปัญญาโลกียะกับโลกุตตระ ถ้าโลกุตตระนี่มันละโลกไป ละโลก ละจิตพ้นจากกิเลส กิเลสคือโลก กิเลสคือสมุทัย กิเลสคือพญามาร ที่มันปกคลุมหัวใจอยู่ แล้วถ้าเกิดภาวนามยปัญญามันจะเริ่มผ่อนคลาย เริ่มคลายออก

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า

ถาม : การฝึกหัดใช้ปัญญา ใช้ปัญญาอย่างไร

ตอบ : การฝึกหัดใช้ปัญญาก็เริ่มต้นจากที่ว่า ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธินะ เราก็คิดถึงความรู้สึกนึกคิด คิดที่มันเป็นความว่า ชีวิตนี้เกิดมาเป็นทุกข์นัก ชีวิตต่างๆ คิดพิจารณาไปมันปล่อยๆ ปล่อยเข้ามา ถ้าเวลามันเกิด เห็นใหม่ พอจิตมันสงบแล้ว ถ้ามันจะเกิดธรรมารมณ์ เกิดอย่างที่ว่าที่มันเกิดผิวขาวๆ เพราะจิตมันสงบ มันจับ เพราะจิตมันสงบแล้วมีสติ คนที่มีสติ เห็นใหม่ คนที่นั่นปกติเห็นคนเดินมา คนวิ่งมา เห็นภาพชัดเจน เราวิ่งอยู่ แล้วเขาก็วิ่งมากับเรา นี่เราเห็นภาพ แต่เราไม่เห็นชัดเจน

ถ้าจิตเราไม่สงบ คือเราวิ่งอยู่ จิตใจเราเร่ร่อนอยู่ จิตใจเราเร่ร่อน สิ่งที่เกิดขึ้นมาก็เป็น สัญญาอารมณ์ ความรู้สึกมันก็รู้ได้แต่มันไม่ชัดเจน แต่ถ้าเรานั่งอยู่ เรายืนอยู่ แล้วเรานั่งของเราอยู่นิ่งๆ แล้วมีสิ่งใดเข้ามาในคลองสายตาของเรา เราจะเห็นภาพนั้นชัดเจน

ปัญญาอบรมสมาธินี้ เราวิ่งอยู่ มันก็วิ่งอยู่ ถ้าคนที่ไม่ใช่ปัญญาอบรมสมาธิคือว่าใช้ปัญญาของเขา คือเขาวิ่งอยู่คนเดียว เขาไม่สนใจใครเลย เพราะความรู้สึกมันมีหนึ่งเดียว แต่เวลาเรามีสติ มีปัญญา เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เรามีสติ เราดูความรู้สึกเรา ดูความรู้สึก ดูความรู้สึกนึกคิดเราว่าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ นี่มันเป็น ๒ คน แล้วมันวาง มันเห็นแล้วมันวางเหลือเราคนเดียว เรายืนอยู่หรือเรานั่งอยู่ พอเรานั่งอยู่ ถ้าจิตสงบนี้ใครเข้ามาเราจะเห็น

จิต ถ้ามันใช้ปัญญาอบรมสมาธิมันเพื่อความสงบของมัน เพื่อให้มันยืนนิ่งอยู่ พอนิ่งอยู่ พอมันเห็นขั้น ๕ เห็นสิ่งที่เกิดจากจิต เห็นไหม จิตเห็นอาการของจิต ถ้าเห็นอาการของจิตมันก็เห็นผู้หญิง ทำไมเราชอบผู้หญิงผิวขาว จิตมันเห็น จิตมันรู้...จิตมันเห็น จิตมันรู้นะ จิตเห็นอาการของจิต เห็นไหม จิตเห็นอาการของจิตแล้วมันจับอาการนั้นพิจารณา มันจะมีรสชาติอย่างที่เป็นนี้ มันจะมีรสชาติอย่างที่เป็นมันปล่อยหมดแล้วมันโล่งหมด เห็นไหม มันต่างกันอย่างไร

ถ้าจิตเห็นอาการของจิต คือจิตมันเห็นใจ จิตมันมีหลักมีเกณฑ์ แล้วมันเห็นของมัน มันจับของมันได้ มันถึงจะเป็นโสดาปัตติมรรคแล้วมันเดินไป อย่างนั้นแสดงว่าที่เราเห็น เราชอบผู้หญิงผิวขาวมันก็เห็นอาการของจิตใช่ไหม

ใช่ เห็นอาการของจิตเหมือนกัน แต่ทำไมเราไม่รู้ล่ะ

ไม่รู้เพราะจิตเราไม่มั่นคง ไม่รู้เพราะจิตเราไม่ตั้งมั่น เห็นไหม นี่พุทโธ พุทโธไม่ตั้งมั่น อันนี้มันถึงเป็นสัมพล่น เป็นธรรมเกิดใจ ธรรมเกิด ธรรมเกิดนะอย่างนี้มันจะมีสิ่งใดที่อยู่ในหัวใจของเรา ธรรมะเกิด ธรรมะใจ ธรรมะกับเรานี้เกิดขึ้นในหัวใจของเรา มีคำถามขึ้นมา จะมีคำตอบขึ้นมา แล้วโล่งหมดเลย ปล่อยวางหมดเลย นี่ธรรมเกิด ธรรมะเกิด

แล้วธรรมเกิดแล้วทำอะไรต่อไป ธรรมะเกิดแล้วก็เป็นพระอรหันต์สิ

ไม่ใช่ ธรรมะนี้เป็นอำนาจาสนาบารมีของจิตมีแต่ละดวง บางดวงจิตมีแบบนี้ บางดวงจิตไม่มี บางดวงจิตนะภาวนาเกือบเป็นเกือบตาย ไม่รู้ไม่เห็นอะไรเลย บางดวงจิตรู้ดีกว่านี้อีก เห็นรู้ไปหมดเลย เข้าใจไปหมดเลย นี่เพราะอะไร เพราะอำนาจาสนา พันธุกรรมของจิตที่สร้าง

มาแตกต่างกัน สร้างมาหลากหลาย มันจะเป็นแบบนี้ นี่ถ้ามันสร้างมาหลากหลายมันเป็นแบบนี้ มันถึงบอกว่ามันเป็นธรรมเกิด

ฉะนั้น พอธรรมเกิดแล้ว สิ่งที่จะทำต่อไปนะ ทำความสงบของใจเข้ามา ใช้ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิหรือใช้พุทโธก็ได้ ถ้าจิตสงบแล้ว ถ้าเห็น เห็นดีกว่านี้อีก เห็นดีกว่านี้ เห็นลึกกว่านี้ แต่สิ่งที่มันเป็นโทษ เป็นโทษเพราะความรู้ความเห็นแล้วมันอยากเป็น ความอยากเป็นนี่เป็นสมุทัยซ้อนสมุทัย สมุทัยกำลังสองทำให้ภาวนายาก

ถ้ามันเห็นแล้วมันเกิดความอยากได้ ความอยากได้ เห็นใหม่ สมุทัยคือความอยาก คือ ตัณหา พอตัณหา อยากให้มีความรู้สึกอย่างนี้ ถ้าอยากให้มีความรู้สึกอย่างนี้ ภาวนาไปจะไม่ได้เลย เพราะอะไร เพราะมันเป็นการคาดหมาย ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้นั้นจะเห็นธรรมตามความเป็นจริง ผู้ใดคาดหมายธรรม ผู้ใดคั่นเคาะธรรม ผู้ใดปรารถนาอยากได้ธรรม ทุกข์มากเลย

ฉะนั้น ต้องวางตรงนี้ สิ่งที่ผ่านมามันเป็นอดีตไปแล้ว เราก็เคยรู้เคยเห็นมา เราเคยได้ลิ้มรสธรรมรสอย่างนี้มา ได้ลิ้มรสมาแล้ววางไว้ เป็นอดีตมาแล้ว เราจะต้องได้ลิ้มรสในปัจจุบัน ฉะนั้น วางให้หมด สิ่งที่ผ่านมาเป็นเครื่องหมายว่าธรรมะมีจริง แล้วเราปฏิบัติตามความเป็นจริงของเรา พุทโธก็ได้ ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ ฉะนั้น คำว่าปัญญาอบรมสมาธิ คำถามมันถามอยู่แล้วว่า

ถาม : อย่างนี้ใช้ปัญญาอบรมสมาธิหรือเปล่า

ตอบ : ปัญญาอบรมสมาธิหมายความว่าเรามีสติควบคุมการทำงานของเรานี้ ใช้สติคิดอย่างไร ความคิดนี้สติตามไป มันปล่อย สติมันเห็นชัดเจน แล้วเวลามันเห็นกายที่มันจะเห็นว่าผิวขาวหรือผิวไม่ขาว จิตมันเห็นแล้วมันจับต้องได้ จับต้องได้หมายความว่าเราบริหารจัดการได้ เราจับได้ แล้วเราพิจารณาได้ เห็นใหม่ นี่จิตเห็นอาการของจิต เห็นรูปของจิต แล้วจิตมันเห็นอย่างไร แล้วมันจับอย่างไร มันพิจารณาอย่างไร มันจะมีงานของมัน มันถึงเป็นมรรค มรรค ๘ เห็นใหม่ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ

งานชอบ งานชอบธรรม งานทำอย่างไรถึงเป็นชอบ สติมันชอบ สมาธิชอบ นี่ความระลึก อยู่น้อยชอบ ความชอบธรรม แล้วปัญญาชอบมันพิจารณาอย่างไร...มันจะรู้จะเห็น แล้วชัดเจนมาก

นะ แล้วมันจะดีอกดีใจ ทำแล้วมันจะประสบความสำเร็จ ทำแล้วมันจะมีคุณงามความดี ถ้าคุณ
งามความดี ถ้าเป็นอย่างนั้นขึ้นมาแล้วมันจะเป็นความจริง ความจริง นี้เพราะคำถามถามว่า

ถาม : แล้วจะทำอะไรต่อไป กรุณายกตัวอย่างได้ไหมครับ

ตอบ : กรุณายกตัวอย่าง เพราะเราเข้าใจนะ เด็กน้อยยกของหนัก พอยกของหนักขึ้นมา
นี้มันหนักมาก แล้วจะปลงจะวางที่ไหนมันทำของมันด้วยความยากลำบาก ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เคยยก
ของแล้ว เขาจะรู้ว่ายกของหนักวางที่ไหน วางอย่างไร นี่ก็เหมือนกัน แล้วจะทำอะไร เพราะ
มันเหมือนยกของหนัก มันทำแทบสุดวิสัยเลย

ไม่สุดวิสัยหรอก เห็นไหม เราจะบอกเลยว่าจิตนี้เร็วมาก จิตนี้เร็วมาก ถ้าคนยังตามจิตไม่
ทัน แต่จิตเร็วมากขนาดไหน ตั้งสติแล้วนี่เราทันหมดเลย จิตจะคิดเร็วขนาดไหน จะไปกว้างไกล
ขนาดไหน เรามีสตินี้เราทันหมดเลย พอทันหมดแล้วเราก็บริหารจัดการมัน เดี่ยวจิตอยู่กับเรา
หมดเลย แล้วเราแก้ไขของเราไป

นี่มันถึงบอกว่า

ถาม : ถ้าหลวงพ่อบอกเห็นว่ายกตัวอย่างแล้วจะกลายเป็นสัญญา

ตอบ : สัญญาก็คือสัญญา สิ่งที่เราจำมานั่นนะเป็นสัญญาอยู่แล้ว แล้ววางไว้ เราพยายาม
ทำของเรา เห็นไหม ถ้าสัญญาคือรู้จำ ถ้าเป็นความจริงคือรู้จริง นี่มันเป็นผล ความคิดเหมือนกัน
ทำไมมันเป็นความจริงละ คิดแล้วมันมีความสุขมาก โลงโง่งไปหมดเลย เหมือนกับจะไม่ชอบ
ผู้หญิงผิวขาวอีกแล้วเลยด้วย แต่พอมันเสื่อมนะก็ไปชอบเหมือนเดิม เห็นไหม รู้จำกับรู้จริง ถ้ารู้
จริง รู้จริงมันทันหมด ทันหมดมันก็วางได้หมด พอรู้จำก็มาใช้อีก แล้วเอามาคิดอีกมันก็ยังชอบ
อยู่อีก

ฉะนั้น สิ่งนี้เป็นปัจจัยตั้ง เป็นเครื่องการันตีกับจิต ถ้าจิตรักษาสิ่งนี้ได้แล้ว เราทำของเรา
ต่อไปด้วยการปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ พุทโธก็ได้ เพราะมันจะเกิดมันเกิดจากจิตสงบมันถึงได้รู้
รสชาติอย่างนี้ ถ้าจิตไม่สงบ นี้ไม่มีหรอก คิดจนตายก็ไม่มี ให้อาจารย์องค์ไหน เก่งขนาดไหน
บอกให้มีรสชาติอย่างนี้ก็ไม่มี แต่เวลามันเป็นมันเป็น มันเป็นขึ้นมากกลางหัวใจ นี่ผลของการทำ
ความเพียร ความเพียรชอบนะ เราทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา จะเป็นประโยชน์กับเรา เอวัง